

Роман Гурик

02 жовтня 1994р. - 20 лютого 2014р.

Він у родині — шостий, хто голову поклав за Україну...

Вони не просто віддавали життя за черговий метр землі на Майдані.

Вони віддавали своє життя за нас із вами.

Вони зупинили зло на собі, аби те зло не торкнулося нас,

бо ми знаємо, яке зло напосідалося на цілий український народ

Владика Богдан

Машина, що виїхала з Івано-Франківська, вперто пробиралася через снігові замети вперед. Водій зі зболеним обличчям, як міг, їхав уперед, здіймаючи срібні водопади снігової маси, що накривали машину з усіх боків. Так, не помічаючи часу і долаючи перемети, доїхав до Тернополя, а далі дороги не було.

- Пасажирський потяг до Києва відправляється через п'ять хвилин, - монотонно й безтурботно оголосила диспетчер на Тернопільському вокзалі. Люди прискорено заснували в обидва боки: хтось вже попрощався й, кутаючись від холоду в шалики, біг від потягу, щоб скоріше опинитися в теплих приміщеннях, а інші поспішали до своїх вагонів, щоби теж зігрітись.

В цей же час по перону в чорній хустині знесилена бігала молода жінка. Вона вже не встигала взяти квиток, але їй терміново треба було їхати. Все одно куди, якби тільки швидше і ближче до Києва. В останню хвилину стрибнула до вагону, знесилена опустилася на перше ж сидіння. Ледве перевела дихання, поглянула у вікно... За ним засніжений пейзаж був сіро-чорним. Це був колір стану всієї її родини... Від учора ця чорнота увірвалася в їх життя: вони втратили найрідніше – улюбленого сина, братика та внука...

Тепер Ірина Гурик їде до столиці за сином Романом, якого вбито на Майдані. Вона ще сподівається, що можливо сталася помилка, можливо хтось схожий або мав таке ж саме татування: три зелені шпилі Карпат (перший - вищий, два інші - рівні), що означало «Батьківщина, родина і я»; і на серці - лапа тигра, тобто «вмію за себе постояти»... Можливо щось переплутали, і він лише поранений... Але відразу ж інший голос відправив мамині сподівання в найглибшу точку болю: Андрій, його дядько, упізнав тіло Ромчика в морзі. Серце сильно запекло...

- Ваш квиток?- почула десь зверху Ірина й повернулася до реальності.

- Син, мій син...- й задихнулася від болю. Не маю, не встигла, - тремтячими руками намагалася розкрити гаманець. Але мені треба... синочка їду забирати. Вбили нелюди кровинку, - й полилися рікою материнські сльози...

- Я зрозуміла,- лагідніше й збентежено сказала провідниця й змахнула сльозу.

Так вже повелося: жінка – мати завжди зрозуміє горе іншої жінки, що втратила дитину. Тому провідниця напоїла Ірину заспокійливим і поселила в окремому купе, щоб дати можливість матері виплакаться, опанувати себе й трохи

відпочити. Потяг здригнувся й поїхав, набираючи швидкість, тривожно карбуючи в змученому серці монотонну мелодію зими. Материні сльози поступово висохли й на зміну їм прийшли спогади про її надію - синочка Романа...

Є люди, життя яких весь час мчить: вони гіперактивні, тому складається враження, що вони скрізь присутні, і життя в соціумі вирує навколо них. Таких людей називають «живчиками» або «запальничками». Вони – оптимісти. З ними легко спілкуватися, до них, як до магніту, весь час притягуються інші, щоб увібрати бодай якусь позитивну часточку їхньої енергетики. Вони горять самі, й запалюють навколо себе інших. Це лідери по життю.

Її Роман був саме з таких. Вона народила його в 18 років, коли була ще студенткою. Навчалася в інституті й працювала водночас. Тому Романа більше виховували дідусь із бабусею.

Всюди брали допитливого хлопчика з собою. Давали спартанське виховання: багато часу проводили в лісі чи в горах, жили в наметі, прививали любов до природи, вчили життєвим мудростям. Дідусь Мирослав навчив любити батьківщину та прищепив онукові моральні принципи.

З самих дитячих років навколо Романа виром крутилося життя: кожна хвилинка була розписана за розкладом. Куди він тільки не ходив: на плавання, тайський бокс, хореографію, відвідував майже всі гуртки... Вивчав іноземні мови. З чотирьох років вчив англійську. За два місяці вивчив польську. Репетитор відразу сказала: «Що мені з ним робити, він знає все, що і я. Його нема чому навчати, він

сам може навчати інших». Роман непогано знав і німецьку мову. Обдарований юнак 10–11 клас закінчив екстерном.

Йому не хотілося протирати зайвий час штани, - з дитинства звик цінувати час. Вступив на філософський факультет Прикарпатського університету на спеціальність «Психологія». Згодом поїхав до Польщі в Щецін, щоби вступити до морської академії, адже його з дитинства вабили море і кораблі. Ірині інколи здавалося, що Романа знає все місто. З ним завжди всі радо віталися, телефон весь час дзвонив, стільки мав товаришів – не перерахувати...

Виріс син непомітно швидко, знайшов дівчину, майже два роки були разом: Роман, як запальничка, а Оля, як вода, - все гасила. Хороша пара, Оля їй подобалася. Тепер у них на двох - спільне горе. Чомусь пригадалось, як пару тижнів тому, визивав її до себе декан. Сказав, що Рома підбурює студентів проти деяких викладачів, а ті його слухають, адже він – авторитет, лідер. Треба було декану пояснити, що Роман завжди був за справедливість, і якщо когось недолюблював з викладачів, то тільки за хабарі. Не пояснила, змовчала. А Роман би не змовчав. Він у неї – правдоруб, захисник усіх, борець за справедливість... Завжди був таким. Від спогадів посміхнулася, поглянула в вікно на білу далечінь, на сніг, що вилітав з-під потяга, і думки, закрутившись заметіллю, переплелися й понесли її в Морфееві володіння... Спершись головою на схрещені руки, що безсило опустилися на столик, Ірина поринула в забуття... Уві сні побачила Романа й дуже зраділа можливості поговорити з сином:

- Мамо, це я!

- Ромчику, так ти живий? А мені такого наговорили... Такого... сказали, що ти помер, і ось їду за тобою...

- Мамо, це правда. Мене застрелили, але ти будеш мною пишатися ціле своє життя!- якось із провиною сказав Роман.

- Ні! – крикнула... й прокинулася.

Серце калатало, сну більше не було. Поїзд стояв. Це був Козятин. Сказали, що далі не поїдуть: всі дороги заблоковані. Люди, лаючись, кудись ішли, пішла й вона за

ними, сіла в електропоїзд... До Києва залишилось чотири години руху. В вагоні було гамірно, вона не звертала на це уваги, бо ще деякий час думала про сон... А потім замислилась про донечок: семирічну Христину та п'ятирічну Йорданку, яка в четвер після обіднього сну в дитячому садочку, раптом почала плакати й говорити, що її «братик Рома помер». Повторювала це багато разів, чим здивувала вихователів, які зателефонували їм, щоб забрати дівчинку додому й заспокоїти, бо вони не можуть нічого з нею вдіяти. Ірина в цей час була зі всією родиною в офісі поблизу ратуші й по монітору дивилася трансляцію кривавих подій на київському Майдані, бачила, як військовий-«спецназівець» з гвинтівки на тринозі спокійно розстрілював беззбройних юнаків, що затулялися дерев'яними щитами. А ще показували двох «беркутівців», які, прикриваючи снайпера, обстрілювали «майданівців» бойовими кулями з автоматів Калашникова... «Хіба ми всі могли тоді уявити, що серед них може бути наш Роман. А Йорданка знала, і одному Богові відомо, як вона могла знати, що в цей час Роми вже не було серед живих? Мабуть, і до неї приходив уві сні, коли в садочку спала», - вирішила мама.

Ірина думала, як добре було б повернути час назад, якби... Але щоб вона змінила? Не хотіла ж його тоді відпускати, навіть посварилися, а він спокійно так сказав:

- Мамо, ви з татом творили Помаранчеву революцію? Чого мене стримуєте? Хіба тобі подобається жити в такій країні? В тебе є Йордана і Христина, от зараз я справді розумію, що їхнє майбутнє буде ще гірше, ніж у мене... Тому треба змінювати країну! - сказав і поїхав на Стрітення.

До цього ще бував там кілька разів, починаючи з грудня, потім повертався, щоб не пропускати занять в університеті. Та й дома мало бував, ходив на місцевий майдан, говорив діду, що без нього не обійдеться. Спішив жити, ніби знав, що мало залишилося.

Ірина знову заплакала, якась жінка намагалася втішити, налила чаю з термосу. Лише махнула рукою, і знову - в спогади.

На цей раз про батьків, як вони там зараз? Вони більше вклали в Романа, ніж вона. Пам'ятає, як з дитинства дідусь Мирослав водив Ромчика до Кафедрального собору, де він 13 років керував церковним хором і працював рієнтієм. Саме дідусь навчив його англійської мови та чоловічим ремеслам, а ще багато розповідав про історію свого роду, про воїнів УПА... Бабуся Наталія, що працювала в поліклініці, завжди піклувалася про його здоров'я, виховувала його милосердним і добрим. Згадала й про те, як колись зустріла маленького заплаканого Ромчика у дворі з мертвим пташеням, яке випало з гнізда. Він ніс його до бабусі, вірячи, що вона поверне йому життя. Йорданка така ж зростає, в усьому схожа на брата. Роман, як і його молодші сестрички, добре знав, якщо тобі неприємно або боляче, не роби так з іншими людьми. «Агресія породжує агресію, а хамство породжує хамство», - так завжди вчили дітей у родині Гуриків.

Як вони тепер усі без нього будуть? Роман був таким надійним: лишала на нього дітей. Знала - будуть погодовані, помиті, вчасно ляжуть спати. Згадала, як радився завжди з нею, як розумілися одними лише поглядами...Це не він за нею, а вона все життя була прикрита його плечима...

Знову потекли непрохані сльози, Ірина навіть не звернула на них уваги. Навпроти сіла дівчина з червоним волоссям, розглядаючи щось у смартфоні. Ірині пригадалось, як і Роман весь час перефарбовував волосся в різні кольори : зелений, жовтий, синій, білий...а ще часто змінював зачіски: то довге волосся, то стрижене коротко, то частково вибрите...Креативним був в усьому, а ще мріяв зробити вічний двигун. Його енергія замінила б усі комунікації, за які люди платять гроші. Мав чіткий план, де було розписано, як це все зробити. Хотів поміняти систему опалення, щоб Україні можна було обійтися без російського газу. Мріяв, аби в державу ніхто не ліз. Щоб ми були, як маленька Швейцарія...

Спогади матері перервалися метушнею людей, вони почали вставати з місць та пробиватися до виходу.

От і все, - їй стало надто страшно. Добре, що Андрій зустрічає, а далі – і в Києві, і в Івано-Франківську все відбувалося ніби без неї: автоматично, незрозуміло серцю і ...як у страшному кіно...

Мозок Ірини вчасно включив захисного запобіжника, щоби зберегти її сили та психіку. Вона ніби знаходилася в прострації, інакше материнське серце не витримало б таких випробувань. Сьогодні, згадуючи паломництво до Києва і назад, Ірина розуміє, що хтось із неба допомагав їй здолати і невимовний біль, і розпач... Можливо це були патріоти з рідні, до яких приєднався її син, адже дідові брати 19-річними погинули. Були в УПА. Роман мав їхній дух. У батьківському селі є викопаний бункер. Роман якось глянув на нього і сказав:

- Хлопці йшли в бій без нічого, з однією піснею і вірою. І їх клали...

- Тепер так і Романа поклали, - сумно подумала Ірина. Він у нашій родині вже шостий, хто голову поклав за Україну.

Зараз мати вдивляється в останнє прижиттєве фото Романа, що доправив пораненого побратима до медиків, присів біля готелю «Україна», щоб оцінити ситуацію і йти рятувати далі... Вона не бачить там страху, лише рішучість свого Ромчика.

Вона раніше сподівалася, що якщо з Романом його хрещений Роман, то буде все гаразд. У той день хрещений залишився на Майдані, а Роман пішов на передову і, коли витягав свого пораненого побратима, потрапив під перехресний вогонь снайперів.

Один стріляв з готелю «Україна», а другий — той, якого вона бачила на комп'ютері, — вистрелив йому в скроню. Він ще встиг сказати своїм товаришам: «Я, Роман Гурик, студент з Івано-Франківська» і вже не опритомнів. Вогнепальне поранення в голову, відкрита черепно-мозкова травма, рана дуже велика, тому сильна кровотеча відібрала шанси на життя. Але він не хотів померати і тримався скільки міг. В соціальній мережі дівчина-медик, яка робила усе можливе, щоб врятувати життя юнака, поділилася спогадами про останні хвилини життя Романа:

- Поки я притримувала його руку, щоб поставити крапельницю, він без тям, рефлекторно, інстинктивно (так як він був у комі через тяжку травму) стиснув мої пальці в своїй долоні. Я ніколи не забуду цю, свого роду, спробу втриматися за життя. Ніколи не забуду це останнє рукостискання. Адже в нього була смертельна вогнепальна рана: 10см на 7см діра в голові з осколками черепа, обпечена шкіра голови й тканин мозку...Але хлопець тримався. В цей час Червоний хрест та

мітингувальники, які заносили його на носилках в карету швидкої допомоги, кричали «Тримайся! Героям Слава!!!» Наша влада не варта цих юнаків, наших ГЕРОЇВ...

Хірург, котрому принесли закривавленого Романа, добре запам'ятав хлопця з очима, в яких було шалене бажання жити... А він, як лікар, не міг нічого для цього зробити, бо рана була смертельною.

18-річна Ольга Джанджала, дівчина Романа, відійшовши від стресу, з сумом говорить про коханого: «Ми з ним часто говорили про сенс життя, про майбутнє держави. Я вважаю, що портрети Небесної сотні треба замість портрета президента поставити в кабінеті кожного чиновника. Аби вони щодня дивилися на ці обличчя і щогодини пам'ятали, яким людям завдячують посадою. Роман дуже кохав мене. Казав, що ніколи не залишить. Ніколи не обманював, а тут обманув...- ледве не заплакала, лише підборіддя затряслось та обличчя посуворішало...

Сьогодні друзі згадують Романа, ті часи, коли він був із ними, і їм знову і знову хочеться думками повертатися в минуле.

Роман умів бути стриманим, строгим, але всі його пам'ятають як людину добру і життєрадісну, яка легко йшла по життю, проблеми переводила у позитив, без зайвих старань опинялася у центрі уваги, вела за собою. З ним кожен проведений день був, як пригода. Він всіх їх підтримував, взагалі був лідером.

... Ірина погано пам'ятає поховання сина, єдине, що вона тоді відчувала з родиною – це нестерпний, незбагнений, невимовний біль. А ще страх, що ось-ось тіло її сина закопають, і вона ніколи його більше не побачить. Мати вдивлялася в перев'язану голову Ромчика, в його бліде обличчя, довго розглядала візерунок його улюбленої вишиванки... В її голові крутилася думка: скільки героїв згинуло за Україну – ніхто ніколи не перелічить. Ось і її син уже серед них, такий юний, ніби дитина, лежить покритий жовто-блакитним та червоно-чорним прапорами...Їй весь час здавалося, що то він спить та ось-ось прокинеться і скаже «Мамо!» Батько Романа Ігор, підтримуючи Ірину, був небагатослівний:

- Ми їздили разом на Майдан у Київ ще в грудні. Останнім часом він не раз казав мені: «Тату, я маю зробити щось велике!» Ось і зробив... Хочу, щоб усі почули, за що полягла наша дитина. Він поїхав до Києва, щоб зробити нашу Україну світлою, щоб в Україні панувало добро, не було зла, щоб люди одне одного поважали і щоб ніколи не йшли одне на одного зі зброєю. Тільки заради цього він поїхав до Києва і там зложив свою голову за нас з вами, за нашу вільну Україну...

...Виснажена болем, втому і непомірною втратою Ірина мовчала. А потік люду не переставав плисти дві доби поспіль, щоб вклонитись новітньому Гереві. Люди разом із рідними молилися за Романа в храмі, який він відвідував з дідом і родиною з перших кроків свого життя і де слухав Боже Слово, і де його хрестили, і звідки його в останню путь провело все Прикарпаття.

Поховали Романа, як Героя України, в Меморіальному сквері, де вже багато років спочивають Січові стрільці й вояки ОУН-УПА. Провести його в останню дорогу прийшло більше 100 тисяч Івано-франківців. Єпископ Борис Гудзяк сказав, що Роман, як і його побратими - це «мученики, що віддали життя за твою і мою гідність, за нашу з вами свободу, бо, за словами Євангелія, «ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх».

Пройшов майже місяць, і в Івано-Франківську з'явилася вулиця прекрасного молодого патріота - Романа Гурика, що зробив свій свідомий вибір, ставши на бік добра і правди: краще вмерти за краще майбутнє України, ніж бачити, як влада її паплюжить і знищує.

Наприкінці весни в Меморіальному сквері над могилою Романа зацвіла калина. Вона, мов мати, в зажурі схилила над ним своє віття, прикрила тисячею білих віночків, обійняла терпким ароматом, заспокоїла бджолою колисковою... Хтось декілька років тому посадив цей кущ - давній символ України, що так імпонує образу Романа Гурика. Неподалік стоїть чорнява дівчина з хвилястим волоссям і вплетеною в нього чорною стрічкою. Оля часто сюди приходить, щоби подумки поспілкуватись із коханим. На могилі серед квітів лежить червоне серце.

Дівчина пам'ятає кожен мить їх стосунків. Тепер Оля звикає жити без нього. Вона ніколи не забуде, як Роман для неї зліпив уночі зі снігу велике серце. Воно було незграбне, але таке миле!

Незабаром прийде літо. Саме влітку вони разом планували поїхати на відпочинок, відкладали кишенькові кошти. Але не витримали й пішли на День закоханих у ресторан... Це було їх останнє побачення. Потім були барикади, і ті страшні смертоносні кулі... Як вона хвилювалася, телефонувала і, не отримуючи відповіді, писала слова підтримки, освідчувалась у коханні, прохала бути обережним... Але її СМС, як вияснилося пізніше, залишилися непрочитаними. В задумі й спогадах не помітила, як підбігло двійко дівчаток, які, обійнявши її з обох боків, глянули на неї очима її коханого. Підійшла й Ірина, обійняла Олю, й обидві, з'єднані одним горем, разом заплакали...

- Не плач, мамусю! Наш братик на небі, біля Бога,- сказала Йорданка й показала пальчиком у височінь.

- Олю, ти також не плач! Наш Ромчик і всі люди, які загинули, охороняють Боженьку від злих людей, які мають прийти з землі, - доповнила з гордістю Христина.

Другу годину дві стрункі жіночі постаті, обійнявшись, нерухомо стоять біля свіжої уквітчаної могили, у кожної свої спогади про Романа... Проходять мимо люди, зупиняються, хрестяться, дехто кладе квіти й запалює свічу, інші, змахнувши сльозу, крокують далі, бурмочучи щось про злочинну владу... А поряд граються дві дівчинки-сестрички, наповнюючи пригнічений Меморіальний сквер дитячим гамором і сміхом. Вони тихо про щось говорять із білим кущем, шукають на калині біленькі кошики-віночки, шепочучи їм свої таємниці. Потім, посміхаючись, обсипають білим цвітом червоне серце на могилі братика, ніби насправді спілкуються з ним.

Життя триває, змінюються пори року, душевні рани затягуються повільно... Незмінною залишається лише пам'ять... і біль втрати...

P.S.

Восени, 2 жовтня 2014 року, коли Герою Небесної сотні Роману Гурику мало б виповнитися 20 років, у Івано-Франківську вшанували його пам'ять.

У Прикарпатському університеті, де навчався Роман, відкрили меморіальну стелу. Вона присвячується усім студентам і викладачам, які загинули під час трагічних подій на Майдані.

Автором пам'ятника є викладач образотворчого мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Володимир Кіндрачук.

Батьки Романа проводять активну громадську роботу. В жовтні 2013 року в Івано-Франківську провели триденний Фестиваль пам'яті Небесної сотні, куди запросили всі родини загиблих.

Ігор Гурик очолює громадську організацію, що об'єднала членів родин полеглих Героїв. Минулий рік для родин залишається в пам'яті незагоєною кривавою раною...

- Важкі і болючі спогади залишає по собі минулий рік: побиті студенти, скалічені протестуючі під час сутичок на Банковій, Грушевського та Інститутській, смерть сина і розстріляна Небесна Сотня... Тепер вони з неба охороняють наш народ, але так само вимагають від «слуг народу» справедливості, - сказав Ігор Гурик.

Зміна влади дала нашому народові надію, що злочини, які були вчинені на Майдані, не залишаться безкарними. Наразі правові відомства не можуть похвалитися здобутками.

А родини Героїв Небесної сотні не зосередились лише на своїх проблемах. Вони посильно допомагають воякам на фронті, сповідуючи ті високі ідеї, за які боролися їх рідні на Майдані. Сьогодні батьки, чиїх дітей вбивали на Майдані, рятують життя інших дітей, які воюють.

В інтерв'ю «Галичині» батько загиблого побажав усім батькам і матерям частіше прислухатися до своїх дітей:

- Доволі часто вони випереджають нас у своїх задумах і вчинках. Особливо коли це стосується добра загалу і свого ближнього, і нічого взамін не просять, лишень хочуть розуміння. Любіть їх, допомагайте їм у всіх їхніх добрих справах і частіше до них прислухайтесь...